

Pomoc państwa: Komisja zatwierdza wsparcie w wysokości do 5,2 mld euro ze strony 13 państw członkowskich na rzecz ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI) w ramach łańcucha wartości technologii wodorowych

Zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa Komisja zatwierdziła drugi ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania („projekt IPCEI”). Ma on wspierać badania naukowe i innowacje, pierwsze zastosowanie w przemyśle i budowę odpowiedniej infrastruktury w łańcuchu wartości technologii wodorowych.

Projekt **IPCEI Hy2Use** został wspólnie opracowany i zgłoszony przez trzynaście państw członkowskich: Austrię, Belgię, Danię, Finlandię, Francję, Grecję, Hiszpanię, Holandię, Polskę, Portugalię, Słowację, Szwecję i Włochy.

Państwa te zapewnią finansowanie publiczne w wysokości do 5,2 mld euro, co ma uwolnić dodatkowe 7 mld euro w postaci inwestycji prywatnych. W ramach tego projektu IPCEI w 35 projektach uczestniczyć będzie 29 przedsiębiorstw prowadzących działalność w jednym państwie członkowskim lub większej ich liczbie, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa („MŚP”) oraz przedsiębiorstwa typu start-up.

IPCEI Hy2Use obejmie znaczną część łańcucha wartości technologii wodorowych. W ramach tego projektu przewiduje się wsparcie na rzecz (i) budowy infrastruktury związanej z wodorem, w szczególności wielkoskalowych elektrolizerów i infrastruktury transportowej, na potrzeby produkcji, magazynowania i transportu wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego; oraz (ii) rozwoju innowacyjnych i bardziej zrównoważonych technologii służących włączeniu wodoru do procesów przemysłowych w wielu sektorach, zwłaszcza tych, w których trudniej jest obniżyć emisyjność, takich jak sektor produkcji stali, cementu i szkła. Oczekuje się, że projekt IPCEI zwiększy dostępność wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego, a tym samym zmniejszy zależność od dostaw gazu ziemnego.

Zakłada się, że w niedalekiej przyszłości zrealizowanych zostanie szereg projektów: do lat 2024–2026 uruchomionych ma zostać kilka wielkoskalowych elektrolizerów, natomiast do lat 2026–2027 wdrożonych zostanie wiele innowacyjnych technologii. Zakończenie całego projektu planowane jest na 2036 r., przy czym harmonogram różni się w zależności od projektu i zaangażowanych przedsiębiorstw.

W projekcie „IPCEI Hy2Use” uczestniczy również - w ramach dwóch indywidualnych projektów - Norwegia, należąca do Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Za ocenę pomocy państwa zgłoszonej przez ten kraj odpowiada Urząd Nadzoru EFTA.

Projekt IPCEI Hy2Use jest kontynuacją i uzupełnieniem pierwszego projektu IPCEI dotyczącego łańcucha wartości technologii wodorowych, tj. IPCEI Hy2Tech, zatwierdzonego przez Komisję [15 lipca 2022 r.](#) Chociaż oba projekty IPCEI dotyczą łańcucha wartości technologii wodorowych, projekt IPCEI Hy2Use skupia się na projektach, które nie wchodzą w zakres IPCEI Hy2Tech, a mianowicie na infrastrukturze związanej z wodorem i zastosowaniach wodoru w sektorze przemysłu (IPCEI Hy2Tech koncentruje się natomiast na użytkownikach końcowych w sektorze mobilności).

Ocena dokonana przez Komisję

Komisja oceniła proponowany projekt na podstawie unijnych zasad pomocy państwa, a w szczególności [komunikatu dotyczącego ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania](#).

W sytuacji gdy prywatne inicjatywy wspierające przełomowe innowacje i budowę wielkoskalowej infrastruktury o dużym znaczeniu dla UE nie przynoszą spodziewanych wyników ze względu na znaczne ryzyko związane z takimi projektami, projekty IPCEI umożliwiają państwom członkowskim wspólne wypełnienie luki inwestycyjnej w celu przezwyciężenia tych niedoskonałości rynku. Jednocześnie gwarantują one, że cała gospodarka UE czerpie korzyści z takich inwestycji,

i ograniczają potencjalne zakłócenia konkurencji.

Komisja stwierdziła, że projekt IPCEI Hy2Use spełnia wymogi określone w jej komunikacie. W szczególności Komisja zauważyła, że:

- Projekt przyczynia się do realizacji **wspólnego celu** poprzez wspieranie strategicznego łańcucha wartości kluczowego dla przyszłości Europy, a także celów kluczowych inicjatyw politycznych UE, takich jak [Europejski Zielony Ład](#), [unijna strategia w zakresie wodoru](#) i [plan REPowerEU](#).
- Wszystkie 35 projektów IPCEI jest bardzo ambitnych, ponieważ ich celem jest **rozwój technologii i infrastruktury, które wykraczają poza obecną ofertę rynkową** i umożliwiają znaczną poprawę efektywności, bezpieczeństwa, wpływu na środowisko, a także efektywności kosztowej.
- Projekt IPCEI wiąże się również ze znacznym ryzykiem technologicznym i finansowym. W związku z tym **konieczne jest wsparcie publiczne, aby zachęcić przedsiębiorstwa do realizacji tej inwestycji**.
- Pomoc dla poszczególnych przedsiębiorstw ogranicza się do tego, co **konieczne i proporcjonalne oraz co nie zakłóca bezpodstawnie konkurencji**. Komisja sprawdziła w szczególności, że planowane łączne maksymalne kwoty pomocy odpowiadają kosztom kwalifikowalnym projektów oraz lukom w ich finansowaniu. Co więcej, jeżeli duże projekty realizowane w ramach IPCEI okażą się bardzo udane i przyniosą dodatkowe dochody netto, przedsiębiorstwa spłacać odpowiedniemu państwu członkowskiemu część pomocy otrzymanej ze środków publicznych (**mechanizm wycofania**).
- Przedsiębiorstwa uczestniczące w projekcie i korzystające ze wsparcia publicznego będą rozpowszechniać wyniki tego projektu wśród europejskiej społeczności naukowej i przedstawicieli sektora innych niż przedsiębiorstwa i państwa uczestniczące w projekcie IPCEI. W rezultacie **w całej Europie wystąpi pozytywny efekt mnożnikowy**.

W związku z powyższym Komisja stwierdziła, że **projekt jest zgodny z unijnymi zasadami pomocy państwa**.

Finansowanie, beneficjenci i kwoty pomocy

Projekt IPCEI obejmie **35 projektów z udziałem 29 przedsiębiorstw**, w tym MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, które prowadzą działalność w jednym państwie członkowskim lub większej ich liczbie. Uczestnicy bezpośredni będą ściśle z sobą współpracować w ramach licznych planów współpracy, a także z ponad 160 partnerami zewnętrznymi, takimi jak uczelnie wyższe, organizacje badawcze i MŚP w całej Europie.

Poniżej przedstawiono ogólną strukturę Hy2Use, w tym poszczególne projekty.

Więcej informacji na temat kwot pomocy dla poszczególnych uczestników będzie można znaleźć w ogólnodostępnej wersji decyzji Komisji po tym, jak Komisja uzgodni z państwami członkowskimi i osobami trzecimi, jakie poufne informacje handlowe należy z tej wersji usunąć.

Cytaty pochodzące od członków kolegium komisarzy

Przewodnicząca Komisji **Ursula von der Leyen** oświadczyła: *Wodór może stanowić przełom dla Europy. Ma on kluczowe znaczenie dla dywersyfikacji naszych źródeł energii i dla zmniejszenia naszej zależności od rosyjskiego gazu. Musimy zwiększyć skalę tego niszowego rynku i właśnie dlatego tworzymy Bank Wodoru. Zwiększymy również nasz udział finansowy w ważnych projektach stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania. Pomoże to w opracowywaniu przełomowych innowacji i stworzy pozytywne skutki uboczne dla całej gospodarki UE oraz pobudzi gospodarkę przyszłości.*

Wiceprzewodnicząca wykonawcza **Margrethe Vestager**, odpowiedzialna za politykę konkurencji, stwierdziła: *Dzięki opracowywaniu technologii na rzecz niskoemisyjnego, a w szczególności czystego wodoru, oraz budowie infrastruktury niezbędnej do jego wdrożenia Europa będzie o krok bliżej do tego, aby do 2050 r. stać się pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu. Łańcuch wartości wodoru w Europie dopiero raczkuje. Dlatego samodzielne inwestycje w tak innowacyjny rynek są dla przedsiębiorstw i państw członkowskich ryzykowne. I tu właśnie ważną rolę odgrywa pomoc państwa, dzięki której można uwolnić i przyciągnąć znaczne inwestycje prywatne, które inaczej nie doszłyby do skutku, i zwiększyć ich zyskowność. Pełna treść wypowiedzi dostępna jest [tutaj](#).*

Komisarz **Thierry Breton**, odpowiedzialny za rynek wewnętrzny, skomentował: *Wodór ma zasadnicze znaczenie dla transformacji ekologicznej w sektorach energochłonnych europejskiego przemysłu. Za sprawą wodoru możemy produkować stal, cement i chemikalia w sposób bezemisyjny, a także może on zastąpić duże ilości paliw kopalnych. Przemysł europejski jest światowym liderem w zakresie technologii wodorowych. Czas już wdrażać nasze technologie w europejskich fabrykach. Temu właśnie służą nasze projekty IPCEI: stworzeniu w Europie pierwszej generacji przemysłowych projektów wielkoskalowych w dziedzinie technologii wodorowych.*

Kontekst

Zatwierdzenie opisanego projektu IPCEI przez Komisję wpisuje się w szersze działania Komisji na rzecz wspierania rozwoju innowacyjnego i zrównoważonego przemysłu wodorowego w Europie.

W 2018 r. Komisja ustanowiła strategiczne forum ds. IPCEI – wspólny organ składający się z przedstawicieli państw członkowskich i przemysłu. W listopadzie 2019 r. forum to opublikowało sprawozdanie i określiło m.in. technologie i systemy wodorowe jako jeden z kilku strategicznych łańcuchów wartości kluczowych dla Europy. W lipcu 2020 r. Komisja opublikowała [unijną strategię w zakresie wodoru](#), w której określiła ambitne cele w zakresie produkcji i stosowania czystego wodoru, oraz uruchomiła [europejski sojusz na rzecz czystego wodoru](#), zraszający europejską społeczność wodorową (przemysł, społeczeństwo obywatelskie i organy publiczne).

Obok priorytetów politycznych określonych w [Europejskim Zielonym Ładzie](#), w szczególności w obszarze zrównoważenia środowiskowego, a także ekologicznej transformacji sektorów przemysłu i transportu w kierunku neutralności klimatycznej, inicjatywy te odegrały ważną rolę w realizacji celów IPCEI Hy2Use i ułatwiły tworzenie partnerstw przemysłowych.

Dzisiejsza decyzja dotyczy drugiego projektu IPCEI zatwierdzonego na podstawie [komunikatu z 2021 r. w sprawie pomocy państwa w zakresie projektów IPCEI](#). Określono w nim kryteria, według których niektóre państwa członkowskie mogą wspierać transnarodowe projekty o strategicznym znaczeniu dla UE na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Celem tego komunikatu jest zachęcenie państw członkowskich do wspierania wysoce innowacyjnych projektów, które wyraźnie przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i zwiększania konkurencyjności.

Komunikat w sprawie projektów IPCEI uzupełnia inne zasady pomocy państwa, takie jak [Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią](#), [ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych](#) i [Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną](#), które umożliwiają wspieranie innowacyjnych projektów i równocześnie ograniczają ryzyko zakłóceń konkurencji.

W szczególności „Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią” przewidują wsparcie publiczne dla inwestycji prowadzących do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, m.in. inwestycji dotyczących produkcji lub wykorzystania wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego. Niektóre z tych projektów, które mają uzupełniać projekty IPCEI związane z wodorem, są obecnie przedmiotem oceny Komisji w trybie priorytetowym.

W komunikacie w sprawie projektów IPCEI zadeklarowano wsparcie na rzecz inwestycji w badania, rozwój i innowacje, pierwszego wdrożenia w przemyśle i budowy infrastruktury, pod warunkiem że projekty otrzymujące finansowanie są wysoce innowacyjne, mają znaczenie dla całej Europy i nie dotyczą produkcji masowej ani działalności handlowej. Wymagane jest również, by projekty te wywierały pozytywne efekty zewnętrzne i przewidywały szerokie rozpowszechnianie w UE uzyskanej wiedzy, a także by dokonano szczegółowych ocen konkurencji w celu zminimalizowania wszelkich nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym.

Po wyjaśnieniu wszelkich kwestii związanych z poufnością jawna wersja decyzji zostanie udostępniona w [rejestrze pomocy państwa](#) na stronie Komisji poświęconej [konkurencji](#) pod numerami spraw: SA.64631 (Austria), SA.64641 (Belgia), SA.64636 (Dania), SA.64628 (Finlandia), SA.64670 (Francja), SA.64654 (Grecja), SA.64623 (Hiszpania), SA.64650 (Holandia), SA.64627 (Polska), SA.64754 (Portugalia), SA.64634 (Słowacja), SA.64652 (Szwecja) i SA.64645 (Włochy). Wykaz nowych decyzji dotyczących pomocy państwa opublikowanych w internecie i Dzienniku Urzędowym zamieszczany jest w [cotygodniowym biuletynie internetowym dotyczącym pomocy państwa](#).

Pdf do druku

Pomoc państwa

polski (196.446 kB - PDF)

[Pobierz \(196.446 kB - PDF\)](#)

Podobne dokumenty

IPCEI_Hy2Use_pl

(660.18 kB - PDF)

[Pobierz \(660.18 kB - PDF\)](#)

Komunikat prasowy

21 września 2022

